kiomis rausvos spalvos griuvenomis, giliau fiksuotas XIX–XX a. supiltinio pobūdžio gruntas su XIX a. buitinės keramikos fragmentais, XVII a. koklio fragmentu, keliais neglazūruotais XVII a. (?) buitinės keramikos fragmentais. Nuo 50–60 cm gylio fiksuotas XIX–XX a. susiformavęs supiltinio priemolio su žvyro priemaišomis sluoksnis, analogiškas aptiktam šurfe 1. Po juo buvęs tamsiai pilkas sluoksnis be jokių radinių – pirminis žemės paviršius. Įžemis – smėlis pasiektas apie 1 m gylyje.

Natūraliai susiformavęs sluoksnis aptiktas kiemo Š dalyje, šurfe 3. Čia po viršutiniais sluoksniais buvo dirvožemis su XIX a. buitinės keramikos fragmentais, kurie gali būti datuojami XVII–XIX a. Žemiau, 60 cm gylyje, pasiektas žvyras – įžemis (2 pav.).

Žvalgymų metu tranšėjoje aptiktos XX a. I pusės akmenų grindinio liekanos. Po grindinio paklotu fiksuotas susiformavęs 60–90 cm storio supiltinis šviesiai pilkas sluoksnis su retomis rausvos spalvos plytų nuotrupomis. Jame rasta XIX–XX a. pradžios radinių (buitinės keramikos, fajanso, vazonų, geležinių dirbinių liekanų). Jokių statinių liekanų neaptikta. 0,8–1,1 m gylyje pasiektas priemolis – įžemis. Vietomis kultūrinis sluoksnis nuardytas tinklų įrengimo metu.

Taigi, vandentiekio tranšėjos vietoje susiformavęs XIX a. pabaigos – XX a. kultūrinis sluoksnis su pavieniais XVII a. radiniais. Iki pat XIX a. pabaigos sklype nebuvo vykdoma intensyvesnė ūkinė veikla, čia buvo pievos ir daržai, o tranšėjos vietoje sluoksniai neturi vertingųjų savybių. Supiltiniame sluoksnyje aptikti ir inventorinti radiniai (22 vienetai), daugiausia buitinės keramikos fragmentai, perduoti į LNM.

Kauno St. 41

In 2012, a field evaluation and survey was conducted on the plot at Kauno St. 41 in Jurbarkas. 3 test pits (a total of 3 m^2) were excavated (Fig. 1) and a 37 m long, 1.3 m wide trench (a total of 48 m^2) surveyed. In all 51 m^2 was excavated or surveyed.

A late 19th–20th-century cultural layer with isolated 17th-century finds was recorded at the excavation site. No intense economic activity was conducted on the plot until the late 19th century, meadows and gardens having existed at this site up until then. Mostly fragments of household pottery were discovered in the fill layer.

KAUNAS

Dainius Balčiūnas

Rotušės aikštė 13

2012 m. buvo tęsiami žemės judinimo darbai aplink pastatą Rotušės aikštė 13, kuriame įsikūręs Maironio lietuvių literatūros muziejus, taip pat jo viduje. Darbų metu buvo atliekama P sienos pamatų hidroizoliacija atkasant pamatus, patalpose PR dalyje buvo kasamas naujas rūsys. Archeologiniai tyrinėjimai muziejuje ir jo išorėje buvo atliekami 2010 ir 2011 m. (žr.: *ATL 2010 metais*, V., 2011, p. 332–335; *ATL 2011 metais*, V., 2012, p. 380–386).

Pastatas Muziejaus g. 13 yra kvartalo PR dalyje, Rotušės aikštės ir Muziejaus gatvės sankirtoje. Istoriniuose šaltiniuose dabartinis pastatas vadinamas Siručio rūmais. Šis Kauno seniūnas kvartalo 5 P posesijų vietoje XVIII a. viduryje suformavo savo valdą. Rūmai buvę

pastatyti ant 4 sklypų. Š dalyje stovėjo medinis pastatas, priglaustas prie mūrinio, piečiau – du mūriniai suglausti namai, tarp namų porų buvęs laisvas tarpas. Abu P namai pateko į naujųjų rūmų P rizalitą, šiauriau stovėjęs namas pateko į centrinę rūmų dalį. Š dalyje stovėjusio medinio namo vietoje pastatytas Š rūmų rizalitas. Likęs tarpas tarp pastatų panaudotas įvažiavimui iš aikštės į kiemą. Be pagrindinių rūmų valdoje dar stovėjos oficina, arklidė, vežiminė ir svirnas. Po S. Siručio mirties jo našlė pastatus pardavė Starodubo seniūnui J. Chrapovickiui. Šis rūmus rekonstravo, užmūrydamas įvažiavimą fasado centre. Jo vietoje įrengtas naujas klasicistinis įėjimas. 1909 m. poetas J. Mačiulis-Maironis, tapęs dvasinės seminarijos rektoriumi, Kaune nupirko rūmus ir žemės valdą. Tapęs savininku, netrukus pradėjo pastato kapitalinį remontą-rekonstrukciją. Po jo mirties 1936 m. pastate įkurtas Maironio muziejus, nuo 1955 m. reorganizuotas į Kauno literatūros muziejų. Paskutinė pastato rekonstrukcija vyko 1973–1976 m., jame įsikūrė literatūros muziejus.

2012 m. archeologinių tyrinėjimų metu pastato išorėje ištirtas 33 m^2 plotas, naujai kasamo rūsio vietoje – 97,5 m^2 plotas. Bendras tyrinėjimų plotas siekia 130,5 m^2, užfiksuota 10 kultūrinių sluoksnių pjūvių ir pamatų išklotinių, 3 planai. Įžemis – rusvas oksiduotas priesmėlis pastato išorėje pasiektas 80 cm gylyje nuo dabartinio paviršiaus. Naujai kasamo rūsio I patalpoje, 2,4–2,5 m gylyje nuo grindų, rastas šviesaus žvyro sluoksnis. II patalpoje, 1,35–1,9 m gylyje, rastas rusvo oksiduoto priesmėlio sluoksnis. Virš įžemio fiksuoti supiltiniai rusvos maišytos žemės sluoksniai su griuvenomis, degusio molio gabalais, degėsiais. Kasamo rūsio I patalpoje, atrodo, buvusi iškasta duobė rūsio ir namo statybai, tačiau namas nebuvo pastatytas, duobė vėliau užpilta maišyta žeme. Maišytos žemės sluoksniuose rasta puodyninių koklių fragmentų, žaliai glazūruotų plokštinių

1 pav. Rūsio I patalpa tyrimų metu: 1 – stulpas; 2 – neaiškios paskirties pamatas; 3 – krosnies pamatas. D. Balčiūno nuotr.

Fig. 1. The room of basement I during the excavation: 1 – a column; 2 – the foundation with no clear purpose; 3 – the stove foundation

koklių įgilinta plokštuma, tradicinės keramikos puodų pakraštėliai, tarp jų keletas dekoruotų, atlenkti į išorę arba profiliuoti žiestų puodų pakraštėliai, atlenkti į išorę ir prispausti redukcinės keramikos puodynių pakraštėliai, keletas metalinių dirbinių. Registruoti 92 radiniai, datuojami XVI–XVII a. I puse, puodyninių koklių fragmentai galimai ir XV a. pabaiga.

Kasamo rūsio I ir II patalpose rastos iki rūmų statybos stovėjusio pastato konstrukcijos – stulpai, sumūryti iš akmenų, plytgalių, rišti kalkių skiediniu (1 pav.: 1). Jos statybos laikas neaiškus, kadangi sluoksniai maišyti, supiltiniai, datuojami iki XVIII a. vidurio. Rūsio I patalpoje rastas neaiškios paskirties pamatas su skliautine patalpa po juo (1 pav.: 2), statytas kartu su rūmų P siena. I ir II patalpų Š kampe atidengtos buvusios rūmų krosnies pamatai (1 pav.: 3).

Rūmų pamatai arkinės konstrukcijos, mūryti iš plytų, stulpuose fiksuotos eilės akmenų, rištų kalkių skiediniu. Iš Š ir V pusių prie naujai iškastų rūsio patalpų yra naudojamas rūsys.

Rotušės Sq. 13

In 2012, 33 m^2 was excavated outside the building at Rotušės Sq. 13 and 97.5 m^2 inside, in the S part, at the site of a new basement. The remains of a 17th-century building were discovered in it: columns created using stones and brick fragments bound with lime mortar, a foundation with no clear purpose and a vaulted room under it, and the foundation of a 19th–20th-century heating stove for the palace rooms (Fig. 1). The layers of mixed soil contained fragments of 'pot-shaped' (*Topfkacheln*) and panel (*Blattkacheln*) stove tiles dating to the 16th – first half of the 17th century, and sherds of household pottery vessels.

Mindaugas Bertašius

Aleksoto gatvė 6 (Perkūno namas)

2012 m. spalio–lapkričio mėnesiais tyrimai atlikti Kauno senamiesčio P dalyje, architektūros paminklo Perkūno namo sklype, Aleksoto g. 6. Tyrimai vykdyti įrengiamos pastato V fasado pamato hidroizoliacijos ir keičiamo kiemo grindinio vietoje. Sklypo V dalyje, prie Perkūno namo, iškasta 14 m^2 perkasa, P sklypo dalyje keičiamo kiemo dangos vietoje 150 m^2 plote atlikti archeologiniai žvalgymai.

Tiriama vieta yra Kauno senamiesčio P dalyje, 8 kvartale, Perkūno namo kieme. Tai senoji miesto dalis. Š pusėje kvartalas ribojasi su Rotušės aikšte. Perkūno namas datuojamas XVI a. I puse. XIX a. prie gotikinio pastato buvo pristatytas V priestatas, tokiu būdu pastatas gerokai pailgintas. XX a. 7 dešimtmetyje Perkūno namas buvo restauruotas, nugriautas V priestatas ir atkurti gotikiniai fasadai bei lauko P laiptinė. Tuometinių archeologinių tyrimų medžiaga (D. Zareckienė) yra ne iki galo dokumentuota, tačiau suteikia informacijos apie kultūrinį sluoksnį.

Perkūno namo aplinka ir kvartalo teritorija yra daug kartų tirta archeologų. Pirmieji tyrimai vykdyti 1960 ir 1964 m. (architektė D. Zareckienė ir archeologas K. Mekas), kurių metu iškastas 31 šurfas. 11 tuo metu kastų šurfų patenka į 2012 m. žvalgytą teritoriją, 1 šurfas (5 m ilgio) iškastas prie V fasado pamato. Šiame šurfe įžemis nepasiektas, 2 m gylyje atkasti tik buvusios (ar ketintos įrengti) rūsio perdangos sijų lizdai. Tyrėjai rašo, kad „sluoksniai ties nišelėmis nukasti XIX a. rekonstrukcijos metu". Kituose šurfuose Perkūno namo kieme fiksuotas apie 2,5–4 m storio kultūrinis sluoksnis. XX a.